

Македония

Нас. Библиотека. София.

„МАКЕДОНИЯ“

вестникъ за политика, културен животъ и информации, излиза всѣки день, освенъ празнични дни.

АБОНАМЕНТЪ:

България за година 3лв.
1/2 година 150; 3 мес. 87 лева.
Странство: година 800; 1/2 год. 400 лв.; 3 мес. 200 лв. Америка: за год. 6 доларк; 1/2 год. 3 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

На тв. ст. 2-40 лв.
Малки обявления на дума 50 ст.
Въ хрониката на редъ . . 0 лв.
Годиски и вѣнчални . . 40 лв.

Телефонъ № 2831

ОРГАНЪ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакция в административна кт. „Славейковъ“ № 1.

Директоръ: Г. Кулишевъ

Дѣдо Мише Гавриловъ

Въ наше време въ Щипъ имаше трима бележити хора, на които и турцитѣ кауку клатѣха. Единиятъ бѣше Андонъ Убаши Коцевъ, най-красивиятъ и най-гордиятъ човѣкъ, какъвто Балканскиятъ полуостровъ никога е раждалъ. Неговата слава на Алонисъ далече мина границитѣ на косовския вилаетъ. Даже султанъ Хамидъ на времето научи за него и го награди съ орденъ „Меджидие“. Отъ 1334 год., до прогонването на турцитѣ отъ Македония, това бѣше първиятъ и последниятъ цареки ишиани, които се даде на щипянецъ. Вториятъ бѣше шенхътъ на „ашай-тесен“, хаджи Сали ефенди думата на когото бѣше законъ за Щипъ и околнѣта му и за когото казваха, че може отъ вжето човѣка да свали, ако пожелее. А третия бѣше Мише, или „Минето“ Гавриловъ, както всички на галено го наричаха въ Щипъ, 40 годишенъ мѣжъ, винаги геселъ, необикновено пѣргавъ и разговорчивъ, мила и духовитъ, съ една вѣчна усмивка на лицето си, въ която имаше и добродушие, и ирония. Чичо Мише притежаваше дарби, каквито рѣдко се срещаха по то време въ други наши съграждани. Надаренъ съ дълбока провизителностъ, съ голѣмъ природенъ умъ, тънка съобразителностъ и една пословична духовитостъ, той бѣше винаги желанъ събеседникъ и мечтанъ гостенинъ на семейни и обществени радости. Другъ хороводецъ като чичо Мише ние нѣмахме въ града. На свѣтба, или на междама, зване ли се хорсто, „Минето“ ще води танецъ. А когато той водѣше танецъ, свѣтъ се сбѣршаше да гледа. Той не стѣпяше на земята, а хвъркаше. Килватиятъ аленъ фесъ на главата му ха-ха да падне. Свилениятъ песнюкъ се мѣташе като откъснатъ на вси страни. Ако пакъ стѣпаше на нѣкоя свѣтба кумъ — кумството му дълго време се приказваше всрѣдъ щипяни. За веселия си характеръ, за свѣята съобразителностъ, за точния и навремененъ отговоръ, който бѣше винаги готовъ да даде и за голѣма му природенъ умъ, Мише Гавриловъ, башата на бележития водачъ на ВМРО, г. Ив. Михайловъ, бѣше най-любимия човѣкъ въ Щипъ и околнѣта, съ която той тръгуваше отъ дете.

Макаръ отъ тогавъ да сж изменили пѣлни 30 години, но азъ и сега виждамъ предъ очитѣ си чичо Мише, едъръ и снаженъ новоселецъ, съ вити черни мустаки и съ аладжени потури, да минава гордо сутрина ронливия старъ сръгъ издъ Дамяница, или да се спуща вечеръ по Отиня за дома си, често пѣти обиколень отъ много другари, които винаги държеше буяни и готови да избухнатъ въ смѣхъ отъ неговитѣ слави и духовити приказки.

Когато се поде борбата за духовното освобождение на българския родъ, Щипъ и щипяни не останаха назадъ въ редовѣтъ на борницѣ. На първо мѣсто въ тия редове въ Новосело, следъ полъ Паликарня, вжляме да стон Мише Гавриловъ. И когато възмъжавъ, той вече получава отличие отъ съгражданитѣ си, като дълги години подъ редъ бива изби-

ранъ ту за църковенъ епитропъ ту за училищенъ настоятелъ. Когато чичо Мише ставаше членъ на училищното настоятелство, цѣлото новоселско училище се радваше отъ все сърце. А то не бѣше училище като училище — цѣлъ дворецъ, изложени съ теферичлинтѣ си прозорци отворедъ на яркитѣ лъчи на прекрасното македонско слѣнце. Когато чичо Мише стѣпаше епитропъ, кандилото никога не угасваше надъ свѣтия престолъ въ храма на „Св. Богородица“ и той винаги бѣше пѣленъ съ богомолни.

За удивелне бѣше деятелността на Мише Гавриловъ като училищенъ настоятел въ Новосело презъ време на войната. Благодарение на него, богатата училищна библиотека е била увеличена и запазена до второто сръбско нахлуване въ Македония. За какъвто и да е било училищна нужда, никой не се обръщаше къмъ друго, освенъ къмъ чичо Мише. А той, винаги готовъ да услужи, оставалъ е на страни частнитѣ си работи, жертвувалъ е лични свои сръдства, само за да набави исканото и да се отсрами. Всички учители отъ онова време съ възторгъ и похвала приказваха за Мише Гавриловъ. А единъ отъ тѣхъ, г. Гулабчевъ, до скоро питаше щипяни:

— Кѣде е, бе джанъмъ, дѣдо Мише Гавриловъ? Искамъ да го вида и да поприказвамъ съ него. Че такъвъ човѣкъ рѣдко се ражда на свѣта! А като му казаха, че Мише Гавриловъ остана въ сгнѣнето си, той сви вѣжди и отсече:

— Ея, завалията! Ще пострада! Такъвъ човѣкъ инородецъ [нѣма да търпи. . .

Наредъ съ своята черковно-училищна дейностъ, Мише Гавриловъ развиваше по свойски революционнитѣ идеи, донесени отъ Дѣлчевъ и Груевъ въ Ново село. Чичо Мише бѣше най-блиския другаръ на всички апостоли и революционери, които на времето живѣеха въ Щипъ, или го посещаваха по работъ.

Сега дѣдо Мише вече бѣше старецъ на около 70 години, но неговата живавостъ и пѣргавина не бѣха отслабнали. Не бѣше помалка и духовитостъта му и веселията му нравъ, който обогряваше въ тъжни дни щипяни.

И пострада старецътъ! Убиха го сръби подло и изъ засада на 31 октомврий на моста на Отиня, само на 300 крачки отъ неговия домъ. Убиха го наедно съ прѣвородния му синъ Христо, за това, че е отхранилъ и изчувалъ и другъ синъ, който мѣжжи брани и отстоява правата и свободитѣ на народа и отечеството си.

Отиде си духовития и родолюбивъ старъ щипянецъ. Загина наедно съ синъ левентъ на Отиня отъ злодейската ржка на македонскитѣ палачи. Но когато въ оня трагиченъ часъ сж пропукали револверитѣ на подлитѣ убийци и дѣдо Мише е усетилъ последния си часъ, сигурно пакъ е намѣрилъ отговоръ, отъ който злодейцитѣ сж изтърпнали. . .

Тежка и трагична участъ! . . .

Петъръ Завоевъ

Мише (Михаилъ) Гавриловъ

Христо Михайловъ